
Festival Oude Muziek Utrecht – zaterdag 4 september

Voor mij de laatste dag van het festival. Eerst een concert in Vredenburg Leeuwenbergh door het Ensemble Correspondances onder leiding van Sébastien Daucé, een mij tot nu toe onbekend gezelschap. Op het programma stonden geestelijke werken in kleine bezetting van Marc-Antoine Charpentier en Jean-Baptiste Lully, maar ook van minder bekende meesters als Antoine Boësset en Etienne Moulinié; verder ook nog een stuk van Henry du Mont en een anoniem overgeleverd werk. De meeste composities zijn in één manuscript te vinden; sommige musicologen nemen aan dat ze oorspronkelijk voor de abdij van Montmartre zijn gecomponeerd. In de congregatie van Montmartre kregen jonge meisjes uit voornamelijk families hun opvoeding. Dit verklaart waarschijnlijk het feit dat in de bezetting van de tijdens dit concert uitgevoerde werken de hoge stemmen domineren. Het ensemble trad op met twee sopranen, mezzosopraan en bas. Daarbij voegden zich twee blokfluiten, twee violen, viola da gamba, basse de violon, theorbe en klavecimbel resp. orgel. Het programma was in vier blokken verdeeld: de aankondiging (van Jezus' geboorte), Jezus' geboorte, (Maria) Magdalena en 'vrede voor Israel'. De laatste titel was ontleend aan het slot van Psalm 128 (127), *Beati omnes*. In dit blokje klonk ook een zetting van Psalm 126 (125), *Super flumina Babylonis*.

Dit repertoire werd in de programmatoelichting verbonden met "volmaakte maar toch subtiele expressie". De hier gesuggereerde tegenstelling begrijp ik niet helemaal, maar het klopte wel dat de uitgevoerde werken een expressief karakter hadden. Dat kwam in de uitvoering wel naar voren en het ensemble heeft zeker potentieel. Toch was ik niet helemaal gelukkig met dit concert. Dat lag ook aan de ruimte: dit soort repertoire heeft echt een ruimere akoestiek nodig dan Vredenburg Leeuwenbergh. Misschien was het beter geweest als men de schermen die de concertruimte van de rest van de voormalige kerk afschermden, had opengelaten. Maar ik denk dat in bijvoorbeeld de Pieterskerk de interpretaties van het ensemble beter tot hun recht waren gekomen. Toch moet ook gezegd worden dat de zangers niet echte topklasse waren. En op het gebied van de tekstexpressie bleef er ook wel wat liggen.

Dat was zeker niet het geval in wat mijn laatste concert was: muziek van Jean Gilles, uitgevoerd in de Domkerk door het kamerkoor Les Éléments en het orkest Les Passions, onder leiding van Jean-Marc Andrieu. Ik had hier naar uitgekeken, omdat Jean Gilles één van de beste componisten uit de Franse barok is. Vooral de deze avond uitgevoerde *Messe des morts* is een absoluut meesterwerk, wat ook blijkt uit het feit dat het inmiddels herhaalde malen op CD is gezet. De avond begon met twee zettingen van teksten uit de Klaagliederen van Jeremia, in de lange traditie van de *Leçons de Ténèbres*. Gilles heeft ze niet, zoals zoveel componisten, voor solostemmen gecomponeerd: soli en tutti wisselen hier voortdurend af. Ik had deze twee werken (*1e Lamentation pour le Mercredi Saint au soir*, *2e Lamentation pour le Jeudi saint au soir*) nooit gehoord, maar na beluistering kom ik tot de conclusie dat het zeer waardevolle aanvullingen zijn op het bekende repertoire aan Franse muziek voor de Goede Week. In expressie doen ze niet onder voor wat componisten als Charpentier en Couperin – met bescheidener middelen – gecomponeerd hebben. En ze doen ook niet onder voor Gilles' beroemdste werk, het *Requiem* dat al in de 18e eeuw vaak werd uitgevoerd bij de begrafenis van hoogwaardigheidsbekleders. Het is een werk dat om één of andere reden direct in het geheugen blijft hangen, vooral de instrumentale inleiding en de lange tenorsolo in de Introitus. Die werd hier prachtig gezongen door Howard Crook, een specialist in Franse barokmuziek. Een belangrijke rol was ook weggelegd voor de bas Alain Buet, deze week herhaaldelijk in actie in allerlei concerten, maar hier op z'n best in een prachtig gezongen solopartij. De sopraan Anne Magouët en de hautecontre Vincent Lièvre-Picard deden in geen enkel opzicht voor hen onder. In enkele ensembles viel op hoe goed de vier solisten mengden. Geen gegalm of operachtige uithalen, geen continu vibrato – kortom, solozang zoals het in deze muziek hoort. Het koor en het orkest leverden eveneens uitstekende prestaties. De expressieve kracht van dit *Requiem* kwam hier volledig tot haar recht. Daarmee werd dit concert één van de toppers van het festival van dit jaar.

Daarmee is dit dagboek van het Festival Oude Muziek Utrecht 2010 afgesloten. De laatste bijdrage volgt nog. Daarin wordt de balans opgemaakt en maak ik nog wat meer algemene opmerkingen naar aanleiding van de editie van dit jaar.